

יחסים אהבה

לומדים על

"יחסים", מיועד לתלמיד בשעורי תורה שבע"פ בבית הספר הממלכתי. העלון יוצא לאור ע"י המנהל לחינוך ערכי, הפיקוח על הוראת תורה שבע"פ ובשיתוף חל"ד - מפעלים חינוכיים. הרעיון שהנחה אותנו באיסוף ועריכה של החומר הוא הרצון לחבר את המקורות אל עולמו הפנימי העכשווי של התלמיד בדרך אקטואלית ומגרה. אנו מאמינים שזו הדרך המוצלחת והנכונה ליצור עניין ומשיכה ואפילו 'טעם של עוד' ללימוד מקורות חז"ל. ב"יחסים" נעסוק במערכות יחסים שונות שבין בני-נוער וסביבתם: חברים, הורים, אחים ומורים.

יחסים - אומרים לא אהבה

"לומדים על אהבה" הוא הגיליון הראשון בסדרה וכפי ששמו מעיד עליו הוא עוסק ביחסי של אהבה בין המינים.

האהבה, כידוע היא מהחוויות המסעירות והחשובות ביותר בחייו של כל אדם. שאלות שעניינן אהבה בין גבר לאישה - מתי היא נולדת וכיצד היא נעלמת? האם אמיתית היא או כוזבת? ורבות אחרות, העסיקו את האנושות משחר ימייה. כך גם במקורותינו ניתן למצוא שפע של התייחסויות שונות ומגוונות לנושא.

בעלון זה, בחרנו להתמודד עם הנושא דרך אחד מסיפורי האהבה הידועים והיפים שבתלמוד - אהבת רבי עקיבא ואשתו. מהו סוד אהבתם? וכיצד מצליחה האהבה לשמור על חיוניות והדדיות למרות המרחק הפיסי רב השנים שביניהם?

האמנם רחוק מהעין רחוק מהלב או שמא מתגלה לפנינו נוסחה אחרת של יחסים שונה עמוקה ומשמעותית יותר?

האמנם לפנינו מערכת יחסים אידיאלית או שנאמנותה וציותנותה של אשת רבי עקיבא מנציחה את דמות האישה הכנועה והציותנית המוותרת על מימוש עצמי לטובת הקריירה של בעלה?

האם ומה ניתן ללמוד מסיפור זה לימינו? מהי אהבת אמת? מהם הדימויים שלנו - בני הנוער - אודות האהבה היום?

על כל זאת ועוד בגיליון שלפנינו...

מקווים ללימוד מהנה

הצעות ו/או להפעלה

פתיחה

אפשר להשמיע את השיר "והפעם: שיר אהבה", ואחר לקרא ביחד את מילות השיר ולהתייחס לנקודות הבאות:

- כיצד הייתם מגדירים את אהבתו של המחזר?
- האם התנהגותו של הגבר בשיר אכן מעידה על אהבה כנה?
- מדוע הבחורה אינה בטוחה באהבתו?

• מתוך חוויותיהם האישיות, מספרים, תיאטרון, קולנוע מוסיקה ושירה מהי אהבה אידיאלית לדעתכם? הביאו דוגמא לזוג המקיים אהבה אידיאלית.

סכמו את תגובותיהם של התלמידים לשיר וכן את ההצעות השונות שיעלו התלמידים ביחס לשאלה מהי אהבה אידיאלית לדעתם (נאמנות, הדדיות, קשר נפשי - אפלטוני לעומת קשר פיסי-מיני).

גופא

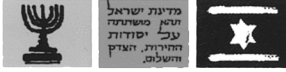
סיפור האהבה בין רבי עקיבא ואשתו מופיע בתלמוד הבבלי בשתי גרסאות שונות, בחרנו בגרסא ממסכת כתובות דף ס"ב עמוד ב' משום שהיא פתוחה יותר לפירושים מאשר הגרסא המקבילה בנדרים דף נ' עמוד א'. יחד עם זאת, צרפנו בצד הסיפור את סצינת המתבן מתוך הגרסא במסכת נדרים. חשוב להדגיש שבשתי הגרסאות לא מופיע שמה של אשת רבי עקיבא, אך אנו בכל זאת משתמשים בשם רחל, שמה של אשת רבי עקיבא לפי אבות דרבי נתן.

1. בקשו מהתלמידים לקרוא בזוגות את האגדה התלמודית אודות אהבת רבי עקיבא ורחל, ולנסות להבינה בעזרת השאלות המנחות המצורפות. במידה ואפשרות הלימוד העצמי אינה מתאפשרת ניתן לקרוא יחד עם התלמידים את הסיפור ולשלב את השאלות ההבנה אגב הקריאה המשותפת.

2. בטרם ניגש לעיבוד הסיפור, בקשו מהתלמידים לחבר דף מיומנה של רחל או לחילופין לנסח את מכתבו של רבי עקיבא לרחל.

3. אפשר לערוך דיון סביב השאלות הבאות:

- מיהו לדעתכם גיבור הסיפור?
- מה הקריבה רחל בשל אהבתה? האם המחיר ששילמה, "מוצדק" לדעתכם?
- האישה נשארת לטפל בבית, בעבודות הפיזיות והבעל מתעסק בתחום הרוחני.
- האין פה מסר בעייתי לגבי היחס לתפקידי האיש והאישה בחיי הנישואים?
- האם אפשר לקיים זוגיות בריאה ללא שותפות ותמיכה פיזיים ורוחניים?
- האם "רחוק מהעין רחוק מהלב"? או שמא דווקא הגעגועים לאהבה משמרים אותה?
- מהם הקשיים של כל אחד מבני הזוג?
- מהו סוד הצלחת אהבתם של רבי עקיבא ורחל?

פתרון

תשבץ אהבה

ה	ש	ז ⁷	כ	ק ⁵	ל ⁴	ח	י ³	כ	ש	ש ¹
	ה	ז	ה	ק ⁹		כ	ש ⁸		י	י ¹⁰
ל	ז ¹²		י	ל	א ¹¹		ו		ו	ו ¹⁰
	י	ח	ש ¹⁵		ה	ז ¹⁴	ש ¹³		ו	ו ¹⁰
ח ²⁰	כ ¹⁹		ק	ש ¹⁸		ז	ל ¹⁷		ש	כ ¹⁶
ז	ל ²³		י	ז	ל ²²		י	כ ²¹		א
ל	ש ²⁷		ז	כ ²⁶		ה	ח ²⁵	כ ²⁴		ו ¹⁰
כ	י	ז	ק ³⁰		ה	ו	ש ²⁸			ו ¹⁰
ק	ח ³³		ש ³²		ל	ח	כ ³¹			ו ¹⁰
ש		י ³⁸	כ ³⁷		כ	ש ³⁶	ש ³⁵		ח	י ³⁴
ו	ח	ש	ל ⁴¹		א	ז	ה	ק ⁴⁰	ו ³⁹	
ו		ש	ז	ש ⁴³		כ	ז	ו	ו	ו ⁴²

4. "לפתח חטאת רובץ ואלוך תשוקתו... תמשול בו" (בראשית ד)
5. בית ארעי עשוי בד
6. רועה צאן שהפך למנהיג רוחני
7. בתוכה
12. סיום רשמי של נישואין בין בני זוג
14. "השער האחרון" בסדר נזיקין במשנה (ר"ת, ארמית)
18. אהבת אמונו תלויה בו
20. אהבה מראייה ראשונה (קפד ראשו)
21. מניחים עליו את הראש
25. שקט
29. עונש מוות מידי שמים (+ה' הידיעה)
31. מושפל, שכבודו נפגע
36. לפני כן
37. בעל-חיים
38. הצלה
40. האות החמישה-עשר ב-ABC.

27. נע על פני המים
28. מספר מצוות ילא תעשהי
30. לוחם אציל בימי הביניים
31. נכדת כלבא שבוע
32. מספר שנות הלימוד של רבי עקיבא
33. בבקשה
34. "ולא מעבר ל..." (דברים ל)
35. "...ונקבה בראס" (בראשית ה')
37. משום
39. "...את ה' אלוהיך בכל נפשך ובכל מאודך"
41. למענו
42. בן-זוגה של יעל בר-זוהר
43. שאינו רעב

מאונך:

1. אהבה חסרת הגיון (כתיב מלא)
2. סוד
3. שירה המפורסם של נעמי שמר אודות ירושלים

מאוזן:

1. מספר תלמידי ר' עקיבא (באלפים)
8. נכרי
9. כשבטל דבר גם היא בטלה
10. אות באלפבית
11. קולב לתליית בגדים
12. חצי גלגל
13. נלכד (בקסמיה)
15. מצבו הכלכלי של רבי עקיבא בצעירותו
16. אוריה החיתי במשל הנביא נתן
17. מרכז
18. שאינו עבה
19. גבוה
21. כאשר (עברית מקראית)
22. הלב שלי
23. בו (בהיפוך אותיות)
24. "קול ב...נשמע נהי בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה" (ירמיה ל"א)
26. מוסמך לפסוק הלכה